

สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

รุ่งโรจน์ สงสระบุญ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิทยาแบบการสร้างทฤษฎีฐานรากซึ่งเป็นวิธีวิทยาหนึ่งของกระบวนการค้นทางเลือก เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักจากความคิดเห็นของ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริหารในสถานประกอบการ และ 3) กลุ่มศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว รวม 15 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความหมายของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ประกอบด้วย 1) มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ 2) มีทักษะในการสังเกต 3) มีการวางแผนธุรกิจได้ดี 4) สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี 5) มีการสื่อสารที่ดี 6) มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม

คำสำคัญ : 1. สมรรถนะ 2. บัณฑิต 3. คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

¹ อาจารย์ ดร. ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม อีเมล : rrs101@hotmail.com
โทร : 08 1741 0155

**Essential professional competencies required of graduates
from the Department of General Management, Faculty
of Business Administration**

Rungroje Songsraboon²

Abstract

The research aimed to study essential professional competencies required of graduates from the Department of General Management, Faculty of Business Administration. This study was a qualitative research and used the grounded theory methodology. This methodology was a part of an alternative paradigm. Data were collected, using in-depth interview with semi-structured questions in the interview and non-participant observation. 15 key informants were from 3 groups: 1) entrepreneur 2) company's administrators, and 3) graduated alumni. Data analysis based on in-depth interview indicated that professional competencies which were required of the graduates from the Department of General Management, Faculty of Business Administration, consisted of 1) knowledge directly relevant to the job, 2) observation skills, 3) efficient business planning, 4) ability to use the software program, 5) effective communication, and 6) honesty and ethics.

Keywords: 1. Essential competencies 2. Graduates 3. Department of General Management, Faculty of Business Administration

² Lecturer, Ph.D. at Faculty of Business Administration, Siam University, Bangkok, Thailand. Email address: rrs101@hotmail.com Tel: 08 1741 0155

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจและการแข่งขันต้องปรับตัว บุคลากรกลายเป็นกลไกความสำเร็จของภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศ ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสู่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ ทุ่ยมหาวิทยาลัยมุ่งเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนองการเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศอย่างมีคุณภาพ ทำให้การผลิตบัณฑิตกลายเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายความสำเร็จอีกประการของสถานศึกษาทั้งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและทำให้บัณฑิตจบได้งานทำ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและได้งานทำจึงกลายเป็นนโยบายสำคัญของทุ่ยมหาวิทยาลัยและเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพตามนโยบายประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ชี้วัดดัชนีความสำเร็จด้านภาวะการมีงานทำของสถานศึกษาแต่ละแห่ง คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานโดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป รวมถึงแนวคิดทางการบริหารองค์กรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ตลอดจนการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการธุรกิจ ในภาคทฤษฎี การฝึกงาน การจัดทำโครงการ และฝึกปฏิบัติทั้งในมหาวิทยาลัย และในสถานประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทั้งในทางการบริหารธุรกิจ และมีความสามารถในการประยุกต์จากสิ่งที่เรียนรู้ในกระบวนการผลิตบัณฑิตของคณะบริหารธุรกิจสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมทั้งเป็นผู้ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักธุรกิจ

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ที่ประสบปัญหาต่อตลาดแรงงานของสถาบันอุดมศึกษาพบว่า ภาวะการมีงานทำมีอัตราลดลง ทั้งนี้จากข้อมูลภาวะการมีงานทำทุ่กระดับการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา 54 สถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2558 อัตราการมีงานทำของผู้จบการศึกษาตั้งแต่ปี 2556 คิดเป็นร้อยละ 73.01 โดยปี 2557 มีอัตราการมีงานทำลดลงอย่างต่อเนื่อง มีจำนวนร้อยละ 67.71 และ ปี 2558 มีจำนวนร้อยละ 65.01 โดยลดลงตามลำดับ สอดคล้องกับอัตราการว่างงานของบัณฑิตที่จบจากสถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2558 มีอัตราการว่างงานและไม่ได้ศึกษาต่อมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2556 มีจำนวนร้อยละ 21.47 และ ปี 2557 มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.06 และ ปี 2558 มีจำนวนร้อยละ 30.43 ตามลำดับ (Office of the Higher Education Commission, 2015) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2557 สํารวจ 5 อันดับของสาขาวิชาที่ไม่มีมีงานทำมากที่สุด อันดับ 1 คือสาขาที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารธุรกิจ/บริหาร การพาณิชย์ (Krungthep Turakit News, 2016) ทั้งนี้การสำรวจใช้ฐานข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีล่าสุดของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นกรอบในการสุ่มตัวอย่างจำนวน 1,988 ตัวอย่าง กระจายไปทุกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 19 แห่ง ทุกสาขาวิชา (9 สาขา) โดยสรุปข้อมูลสำคัญของสถานประกอบการเอกชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องจากสาเหตุของการว่างงานไว้หลายประการ ประการสำคัญในกระบวนการผลิตบัณฑิตสรุปได้ 3 ประเด็นที่สำคัญ คือ ผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนต่ำ (GPA ต่ำ) ผู้สำเร็จการศึกษาไม่มีการฝึกงานระหว่างการเรียน จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของ McClelland (1973) ได้กล่าวถึงความหมายที่ชี้ว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะซึ่งเป็นพื้นฐานความสำเร็จของการปฏิบัติงาน และได้สรุปว่าสมรรถนะมีองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ 1) ด้านความรู้ (knowledge) 2) ด้านทักษะ (skill) 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (self – concept) 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) 5) แรงจูงใจ / เจตคติ (motives/attitude) ทั้งนี้ความสำคัญของสมรรถนะต่อองค์กรธุรกิจยังเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร (Office of the Higher Education Commission, 2015)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป” เนื่องจากสมรรถนะที่ได้จากการผลิตบัณฑิตเป็นส่วนหนึ่งมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรที่จัดขึ้นในแต่ละสาขา ทั้งในรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา การฝึกทักษะความชำนาญในวิชาชีพ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม และการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ตามคุณลักษณะสมรรถนะที่องค์กรธุรกิจต้องการ ทำให้การผลิตบัณฑิตสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่ดี คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป จึงมีความพยายามในการจัดการและปรับปรุงหลักสูตรที่จะตอบสนองต่อความต้องการตลาดแรงงาน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ของคณะบริหารธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งต่อการพัฒนาบัณฑิตให้ได้งานทำ และเป็นแนวทางสู่การวางแผนเพื่อให้ได้เป้าหมายของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพของคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

แนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย

ทฤษฎีฐานราก (grounded theory) เกิดจากนักสังคมวิทยา 2 ท่าน คือ Barney G. Glaser และ Anselm L. Strauss ทั้งสองได้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องสภาวะกำลังตายและการตายของผู้ป่วยในโรงพยาบาล ช่วงกลางทศวรรษ 1960s ทำให้พวกเขาได้พัฒนาระเบียบวิธีวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้นักสังคมศาสตร์ท่านอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรื่องอื่นๆ ได้เป็นจำนวนมาก Glaser and Strauss (1967) ได้เสนอการวิเคราะห์ในงานวิจัยเชิงคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีตรรกะในตัวเองและสามารถอธิบายเชิงทฤษฎีที่เป็นนามธรรมของกระบวนการทางสังคม และได้ให้คำนิยามทฤษฎีฐานรากในฐานะวิธีการค้นพบความจริงจากข้อมูล อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยตรง และวิเคราะห์กระบวนการสังคมระดับพื้นฐานซึ่งต่อมา Strauss and Corbin (1990) ได้เสนอกระบวนการเทคนิคใหม่ที่แตกต่างคือ ให้นักวิจัยใช้ประสบการณ์ทั้งส่วนบุคคลและวิชาชีพเพื่อเพิ่มความละเอียดอ่อนทางทฤษฎี (theoretical sensitivity) มากกว่าการพยายามสร้างความคลุมเครือทางความคิดในการวิจัย แต่สิ่งที่ทั้งสองฝ่ายยังคงมีเหมือนกันคือ การมีฐานคติทางญาณวิทยาแบบปฏิฐานนิยมเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะประเด็นการค้นพบความจริง การอธิบายเชิงสาเหตุและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ศึกษากับสิ่งที่ถูกศึกษา จากนั้นได้มีนักวิชาการคือ Charmaz (2006) ได้เสนอแนวทางการใช้ทฤษฎีฐานรากภายใต้การตีความนิยมและสร้างสรรค์นิยม (constructionism) และได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับทฤษฎีฐานราก ชื่อ Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis โดยผลานการใช้ฐานคติของกระบวนการตีความเพื่อเข้าใจ (understanding) ต่อโลกทางสังคมที่ศึกษากับกระบวนการตีความเพื่ออธิบาย (explanation) ปรากฏการณ์ที่ศึกษา (Charmaz, 2006) กระบวนการวิเคราะห์แบบทฤษฎีฐานรากมีการกำหนดรหัสที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ขั้นตอน ดังนี้การกำหนดรหัส (open coding), การเชื่อมโยงข้อมูล (axial coding) และการบูรณาการหาแก่นของเรื่องราว (selective coding) (Strauss, 1987; Strauss and Corbin, 1990) โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การกำหนดรหัส (open coding) เพื่อจำแนกข้อมูลออกเป็น “หน่วยย่อย” หลาย ๆ หน่วย เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจัดการกับข้อมูลได้สะดวก หน่วยย่อยแต่ละหน่วยนั้นจะถูกให้สัญลักษณ์เป็นรหัส (ชื่อ) ที่ทำหน้าที่เสมือนกรอบกว้างๆ 2) การเชื่อมโยงข้อมูล (axial coding) จะทำหน้าที่เชื่อมโยงความหมายของรหัสที่กำหนด

ไว้ (open coding) โดยยึดใจความที่เข้ากันได้และที่บ่งบอกถึงเรื่องเดียวกัน (theme) ของข้อความเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ ผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงข้อมูลคือเรื่องหรือมโนทัศน์ที่จำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือเป็นหัวข้อย่อย 3) การบูรณาการเรื่องราว (selective coding) เป็นการนำเอาข้อมูลที่จัดเป็นกลุ่มเป็นประเภทแล้วในขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูล (axial coding) มาบูรณาการเข้าให้เป็นเรื่องราว โดยอาศัยความสัมพันธ์ของมโนทัศน์หรือหัวข้อย่อยที่ได้จากขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูลเป็นแนวทางหรือเรียกว่า การเลือกแก่นของเรื่อง (Park T-Y et al., 2006)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (Office of the Higher Education Commission, 2015) ได้กำหนดแนวคิดเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ที่เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสในการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Office of the Higher Education Commission, 2015) โดยมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ethics and morals) 2) ด้านความรู้ (knowledge) 3) ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility) และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (numerical, communication and information technology skills)

David C. McClelland (1973) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เมื่อปี ค.ศ.1960 ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (excellent performer) ในองค์กรกับระดับทักษะความรู้ ความสามารถ โดยกล่าวว่า การวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถ หรือสมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ และ McClelland ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะ มี 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ (knowledge) 2) ทักษะ (skill) 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (self – concept) 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) และ 5) แรงจูงใจ / เจตคติ (motives / attitude)

Boyatzis (1982) ได้เขียนหนังสือชื่อ The Competent Manager: A Model of Effective Performance และได้นิยามคำว่า Competencies เป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

Gary Hamel และ C.K. Prahalad (1994) ได้เขียนหนังสือชื่อ Competing for the Future ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญ คือ Core Competencies เป็นความสามารถหลักของธุรกิจ ซึ่งถือว่าการประกอบธุรกิจนั้นจะต้องมีเนื้อหาสาระหลัก เช่น พื้นฐานความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานอะไรได้บ้าง และอยู่ในระดับใด จึงทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงสุดตรงตามความต้องการขององค์กร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Sirisomboon (2016) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก ประจำปีการศึกษา 2556 – 2557 (รุ่นที่ 15) โดยสรุปว่า คุณลักษณะที่ต้องการจากบัณฑิตเรียงลำดับจากมากไปน้อย อันดับหนึ่ง ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก อันดับสองด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก อันดับสาม ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก อันดับสุดท้าย คุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

Chewapun (2015) ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของพนักงานบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 68 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่คาดหวัง ด้านกิจนิสัยที่ดีในการประกอบวิชาชีพอยู่ในระดับดีมาก รองลงมาอยู่ในระดับดี คือด้านความรู้ทางวิชาการและด้านทักษะในการปฏิบัติงาน สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่เป็นจริงทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดี โดยอันดับแรกคือ สมรรถนะด้านกิจนิสัยที่ดีในการประกอบวิชาชีพ รองลงมา คือ สมรรถนะด้านทักษะในการปฏิบัติงานและสมรรถนะด้านความรู้ทางวิชาการตามลำดับ การเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีตามที่คาดหวังกับสมรรถนะที่เป็นจริงใน 3 ด้าน พบว่าสมรรถนะที่คาดหวังสูงกว่าสมรรถนะที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญ

Suksawat (2016) ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของนักบัญชีในความต้องการของผู้ประกอบการในภาคตะวันออก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีที่ผู้ประกอบการต้องการในเขตภาคตะวันออก และเป็นวิจัยเชิงสำรวจโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการในเขตภาคตะวันออกจำนวน 400 ราย ผลการวิจัยพบว่านักบัญชีควรมีทักษะด้านคำนิยาม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ มากที่สุด โดยส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์ใฝ่ใจและรักษาความลับ ไม่นำข้อมูลบริษัทไปเปิดเผย อาจเนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวทางการเงินของธุรกิจ จึงต้องมีความซื่อสัตย์มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของตนเองโดยไม่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินขององค์กรต่อคู่แข่งหรือบุคคลอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง รองลงมาเป็นทักษะทางด้านวิชาชีพ ทักษะด้านความรู้ และประสบการณ์และการพัฒนาตามลำดับ

วิธีการศึกษา

1. การออกแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้วิธีวิทยาแบบการสร้างทฤษฎีฐานราก (grounded theory methodology) ซึ่งเป็นวิธีวิทยาแบบหนึ่งของกระบวนทัศน์ทางเลือก (alternative paradigm) โดยมีจุดยืนทางปรัชญาที่มีลักษณะตามแนวคิดหลังปฏิฐานนิยม (post positivist) (Vanitbuncha, 2015) เพื่อค้นหาการให้ความหมายและศึกษากระบวนการของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป เพื่ออธิบายแนวคิดทฤษฎีฐานรากจากข้อมูลใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านความรู้ 3) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านทักษะทางปัญญา 4) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) สมรรถนะที่จำเป็นในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎีของการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ตามแนวทางวิธีดำเนินการวิจัยของ Charmaz (2006) โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 2) สร้างมโนทัศน์จากข้อมูลด้วยการกำหนดรหัสหลายแบบ (coding) 3) ใช้การเปรียบเทียบจำแนกประเภทและหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ 4) รวบรวมความคิดทุกอย่างที่เกิดจากการกำหนดรหัสและการเปรียบเทียบ 5) ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของทฤษฎีที่สร้างขึ้น

ด้วยข้อมูลที่รวบรวมมาใหม่ และ 6) สร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีและบูรณาการเข้ากับข้อมูลจริงเพื่อนำเสนอผลการวิจัย (Positta, 2013)

2.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เดือน เมษายน – มิถุนายน พ.ศ. 2560

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) เพื่อศึกษาการให้ความหมายและกระบวนการของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงทฤษฎี (theoretical sampling) โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไปเข้าทำงาน โดยได้เก็บข้อมูลจำนวน 15 คนจาก 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริหารในสถานประกอบการ และ 3) กลุ่มศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัยที่ต้องมีความไวต่อทฤษฎี (theoretical sensitivity) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตและเตรียมแนวคำถามการวิจัยที่สร้างจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีโดยใช้คำถามปลายเปิด นอกจากนั้นผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ โทรศัพท์มือถือห้อยหิ้วซัมซุงรุ่น S7 สมุดจดบันทึกและปากกา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi structured) และใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) พร้อมการจดบันทึก (field-note) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลหลักให้บันทึกเสียงการสนทนา และให้ความสำคัญทั้งวิชาภาษาและอวัจนภาษาตลอดการสัมภาษณ์ซึ่งจำเป็นต่อการสร้างแนวคิดและทฤษฎี

6. จริยธรรมในการวิจัย การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไปเข้าทำงาน โดยผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลหลักทราบถึงวัตถุประสงค์การวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยบรรยากาศการสัมภาษณ์แบบผ่อนคลาย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลได้อย่างอิสระ อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจึงไม่เปิดเผยชื่อและชื่อสกุลของผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ผู้วิจัยยึดมั่นในหลักจริยธรรมการวิจัยและรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลหลัก

เป็นสำคัญ

7. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เพื่อตรวจสอบและยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการจดบันทึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบยืนยันกัน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยถอดการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์จากโทรศัพท์สมาร์ตโฟนยี่ห้อซัมซุงรุ่น S7 ให้ออกมาในรูปแบบของข้อความแบบคำต่อคำ (verbatim) 2) รวบรวมข้อมูลควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ใช้เทคนิคการกำหนดรหัสหลายแบบ (open coding) เพื่อจำแนกข้อมูล 4) เชื่อมโยงข้อมูลตามความสัมพันธ์ของรหัสเพื่อสร้างสมมติฐานชั่วคราว (axial coding) 5) ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้องของสมมติฐานชั่วคราวพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสมมติฐานชั่วคราวนั้นถึงจุดอิ่มตัว (theoretical saturation) และ 6) นำเสนอข้อสรุปเชิงทฤษฎี

ผลการศึกษา

1. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต

ผู้ให้ข้อมูลหลักให้สัมภาษณ์ไว้ว่าองค์ประกอบของการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป มี 9 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
1. การเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิต	การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต ควรเริ่มต้นการอบรมให้ความรู้แนวทางการปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมตัวเข้าตลาดแรงงาน โดยบัณฑิตจะต้องมีการเรียนรู้ปรับตัว และเตรียมการในเรื่องทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ภาษาจีน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาเซียน แต่ทิศทางในอนาคตของภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนและภาษาจีนจะมีความสำคัญสูง จึงควรให้ความสนใจในการศึกษาเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
2. การสร้าง บรรยากาศ	บรรยากาศที่เหมาะสมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ควรจัดให้มีการจำลองห้องเรียนหรือบริษัทจำลองที่มีบรรยากาศของการทำงานจริง การแก้ไขปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน และมีการกำหนดสายการบังคับบัญชา เช่น การนำระบบพีเลียงมาใช้ในระหว่างเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่สนับสนุนช่วยเหลือกัน ทั้งในระหว่างการทดลองทำงาน หรือระหว่างการใช้ชีวิตประจำวัน
3. การวางแผน การเรียนรู้	มีการวางแผนเพื่อการพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต โดยมีการหารือร่วมกันในคณะ ว่าเป้าหมายคืออะไร หรือการวางกลยุทธ์ให้เป้าหมายสำเร็จควรต้องดำเนินการอย่างไร
4. การวินิจฉัย ความจำเป็น	มีการวินิจฉัยความจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต มีการสร้างโอกาสของการปรับปรุงพัฒนาตนเองของบัณฑิตว่ามีประเด็นใดบ้างที่ต้องได้รับการพัฒนา และพัฒนาอย่างไร เช่น ในระหว่างเรียนจะมีการใช้ระบบพีเลียง หรือ การหมุนเวียนของการเรียนรู้ ตามแผนงานการพัฒนาของคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป
5. การกำหนด วัตถุประสงค์	มีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยวิเคราะห์ความต้องการของผู้ประกอบการเป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิต

ตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการจัดการทั่วไป (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
6. การออกแบบ แผนการเรียนรู้	มีการออกแบบแผนการเรียนรู้ให้กับบัณฑิตที่เหมาะสม เพื่อมุ่งสร้างสมรรถนะด้านความรู้ประสบการณ์ชีวิตให้กับบัณฑิต โดยมีผู้ที่มีประสบการณ์สูง หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพนั้นๆ เป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้ เพื่อให้บัณฑิตได้เรียนรู้ เชื่อมโยงเข้ากับความรู้ที่ได้เรียนมาจากคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการจัดการทั่วไป และจะให้เกิดความเข้าใจตนเอง รวมถึง เกิดความต้องการมีส่วนร่วมในการออกแบบแผนการเรียนรู้ของตนเองได้ในอนาคต
7. การปรับปรุง หลักสูตร	มีการกำหนดแผนการพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) ที่หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ พื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษา พื้นฐานทางด้านจิตวิทยา พื้นฐานทางด้านสังคมและวัฒนธรรม พื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และพื้นฐานทางด้านนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี โดยในยุคปัจจุบัน ผู้ประกอบการมีความต้องการให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในความรู้ยุคดิจิทัล ความรู้ด้านธุรกิจสมัยใหม่ ความรู้ในด้านภาษาที่หลายหลาก และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ควรมีการปรับรายวิชาการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม ได้แก่ วิชาการตลาดดิจิทัล วิชาการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ วิชาภาษาอาเซียน (CLMV) วิชาประสบการณ์ชีวิต วิชาการจัดการการเปลี่ยนแปลง วิชาเทคนิคการนำเสนอผลงาน วิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน และวิชาการสร้างนวัตกรรมใหม่ ในกลุ่มวิชาแกนบังคับเพิ่มเติมด้วย

ตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนา
8. กิจกรรม และ วิธีการเรียนรู้	มีการจัดกิจกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาสมรรถนะทางด้านการทำธุรกิจสมัยใหม่ เช่น กิจกรรมการฝึกอบรมในวิชาชีพ การมอบหมายงานจริงให้ปฏิบัติ การจัดตั้งชมรมผู้ประกอบการ และการจัดตั้งบริษัทจำลอง
9. การประเมินผล การเรียนรู้	มีการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต โดยประเมินทั้งเป็นแบบทางการ และแบบไม่เป็นทางการ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และการสังเกตพฤติกรรมของบัณฑิตระหว่างการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม ความเอาใจใส่ ความตั้งใจ และความกระตือรือร้น เป็นต้น

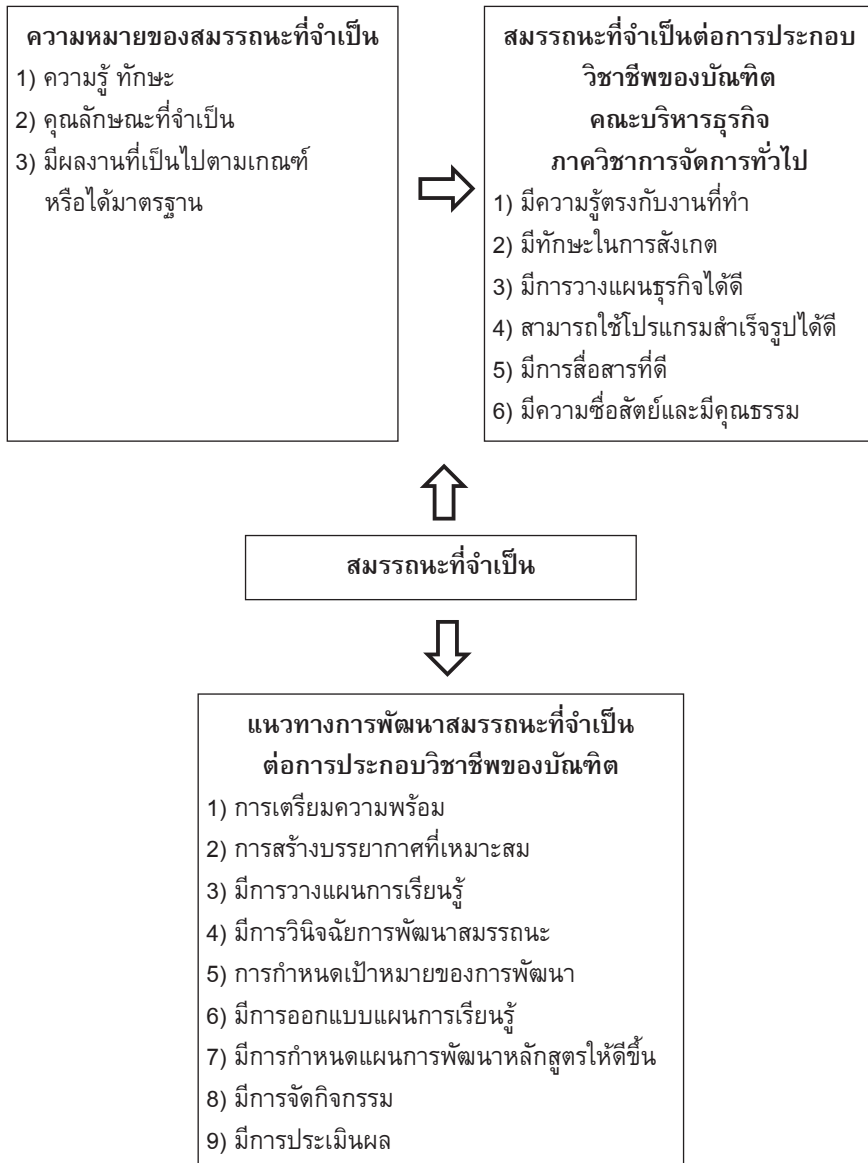
2. สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้บัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป มีสมรรถนะที่จำเป็น ดังนี้ 1) ด้านความรู้ของบัณฑิต ให้มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความรู้การปรับตัวได้ ความรู้เทคนิคในการแก้ปัญหา และความรู้ด้านจิตวิทยา ตามลำดับ 2) ด้านทักษะทางปัญญา ให้มีทักษะในการสังเกต และทักษะในการวางแผนธุรกิจ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทักษะคิดอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน ทักษะในการแข่งขันทางธุรกิจ ทักษะการบริหารความเสี่ยง ทักษะในการใช้เครื่องมือในการบริหาร ทักษะมองการณ์ไกล คิดรอบด้าน และทักษะในการบริหารเวลา ตามลำดับ 3) ด้านทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ให้มีการสื่อสารที่ดี มากที่สุด รองลงมา คือการวางตัวในที่ทำงานได้อย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ในที่ทำงาน เข้าใจในระดับการบริหารองค์การ และมีทักษะในด้านบุคลิก ตามลำดับ 4) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ใช้ภาษาต่างประเทศ มีการสื่อสารที่ดี สามารถร่างจดหมายธุรกิจได้ และเข้าใจในเทคโนโลยี ระบบคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ และ 5) ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ให้มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ รักษาความลับได้ดี และมีจรรยาบรรณในการทำงาน ตามลำดับ

สรุปเชิงทฤษฎี

1. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต มี 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต 2) การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต 3) มีการวางแผนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต 4) มีการวินิจฉัยความจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะให้กับบัณฑิต 5) การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยวิเคราะห์ความต้องการของผู้ประกอบการเป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิต 6) มีการออกแบบแผนการเรียนรู้ให้กับบัณฑิตที่เหมาะสม เพื่อมุ่งสร้างสมรรถนะด้านความรู้ประสบการณ์ชีวิตให้กับบัณฑิต 7) มีการกำหนดแผนการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ พื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษา พื้นฐานทางด้านจิตวิทยา พื้นฐานทางด้านสังคมและวัฒนธรรม พื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และพื้นฐานทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี 8) มีการจัดกิจกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาสมรรถนะทางด้านการทำธุรกิจสมัยใหม่ และ 9) มีการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต โดยประเมินทั้งเป็นแบบทางการ และแบบไม่เป็นทางการ

2. สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ได้แก่ มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ มีทักษะในการสังเกต มีการวางแผนธุรกิจได้ดี สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี มีการสื่อสารที่ดี มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม โดยสรุปเชิงทฤษฎีดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ข้อสรุปเชิงทฤษฎี

อภิปรายผล

การให้ความหมายของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต มีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ที่มีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Boyatzis (1982) ที่ได้กล่าวไว้ว่ากลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

2. การพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต ที่ค้นพบ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม 3) มีการวางแผนการเรียนรู้ 4) มีการวินิจฉัยการพัฒนาสมรรถนะ 5) การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนา 6) มีการออกแบบแผนการเรียนรู้ 7) มีการกำหนดแผนการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น 8) มีการจัดกิจกรรม 9) การประเมินผล สอดคล้องกับทฤษฎีของ McClelland (1973) ที่ได้กล่าวไว้ว่าสมรรถนะจะมืองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ 1. ความรู้ (knowledge) 2. ทักษะ (skill) 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (self – concept) 4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) 5. แรงจูงใจ / เจตคติ (motives / attitude)

3. ข้อสรุปทฤษฎีด้วยการสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีและบูรณาการเข้ากับข้อมูลจริงเพื่อนำเสนอดังภาพที่ 1 พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพของบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการทั่วไป ได้แก่ 1) มีความรู้ตรงกับงานที่ทำ 2) มีทักษะในการสังเกต 3) มีการวางแผนธุรกิจได้ดี 4) สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี 5) มีการสื่อสารที่ดี 6) มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม สอดคล้องกับ Jamieson (1987) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (threshold competencies) หมายถึง ความรู้ หรือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลที่ต้องมีเพื่อให้สามารถที่จะทำงานที่สูงกว่าหรือ ซับซ้อนกว่าได้ เช่น สมรรถนะในการพูด การเขียน และสมรรถนะที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (differentiating competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่ดีกว่าหรือมีมาตรฐานสูงกว่าคนทั่วไปจึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ Jitnard Suksawat (2016) ที่ได้กล่าวไว้ว่านักบัญชีที่ดีควรมีทักษะในด้าน ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

ข้อจำกัดงานวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ควรจะมีเก็บมากกว่า 3 กลุ่ม เพื่อให้เกิดการยืนยันข้อมูลว่ามีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะการเก็บข้อมูลในลักษณะการสัมภาษณ์เชิงลึก ควรสัมภาษณ์ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงดังรบกวน เนื่องจากเวลาถอดเทปจะได้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเสียงรบกวน และความไม่ชัดเจนของเสียงที่บันทึก และข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งก็คือ ควรนำกรอบแนวคิดและสมมุติฐานที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ไปพิสูจน์หรือยืนยันความถูกต้อง ซึ่งอาจจะทำวิจัยในเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณก็ได้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม ผู้ให้โอกาสและทุนสนับสนุนในการทำวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำปรึกษา ดูแลให้คำแนะนำตลอดกระบวนการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้

References

- Boyatzis, R.E. (1982). **The Competent Manager: A model of Effective Performance**. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Charmaz, K. (2006). **Constructing Grounded Theory**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Chewapun, T. (2015). Performance of accounting staff in industrial factories in Nonthaburi. **RMUTT Global Business and Economics Review**, (10): 101-152.
- Gary, H. & C.K. Prahalad. (1989). Collaborate with Your Competitors and Win. **Harvard Business Review**. January-February. [Online]. Retrieved on July 14, 2017. From <https://hbr.org/1989/01/collaborate-with-your-competitors-and-win>
- Glaser, B.G., and Strauss, A.L. (1967). **The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research**. Chicago: Aldine Publishing Company.
- Jamieson, L. M. (1987). Competency-based approaches to sport management. **Journal of Sport Management**, 1: 48-56.
- Krungtep Turakit News. (2016). **10 professions in the most demanding field in Thailand, 2016 (10 อาชีพในสายงานที่ต้องการมากที่สุดในไทย ปี 2016)** Retrieved on July 14, 2017 from <http://positioningmag.com/1093946>
- McClelland, D.C. (1973). **Testing for Competence rather than for Intelligence, American Psychologist**. [Online]. Retrieve on July 14, 2017. From <https://www.therapiebreve.be/documents/mcclelland-1973.pdf>
- Office of the Higher Education Commission. (2015). **Standard framework for higher education Accessible**. Retrieved on July 14, 2017 From <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>
- Park T-Y, Cho S-H. and Seo J.H. (2006). A Compulsive Buying Case: A Qualitative Analysis by the Grounded Theory Method. **Springer Science+Business Media**, 28: 239-249.
- Positta, C. (2013). **Science and art of qualitative research**. Bangkok: Amarin Printing & Publishing.

- Sirisomboon, P. (2016). **Qualifications of graduates under the framework of the National Higher Education Certificate of the College of Southeast Bangkok**. Retrieved on July 14, 2017. From http://www.southeast.ac.th/SBC_Journal/Jornal_main/11.pdf
- Strauss, A. L. (1987). **Qualitative Analysis for Social Scientists**, New York: Cambridge University Press.
- Strauss, A., and Corbin, J. (1990). **Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques**. Newbury Park: SAGE.
- Suksawat, J. (2016). **The performance of accountants in the needs of entrepreneurs in the east**. Master dissertation, General Management, Srinakarinwirot University, Bangkok, Thailand.
- Vanitbuncha, K. (2015). **Structure Equation Model by AMOS (1st Ed.)**. Bangkok: Chulalongkorn Printing.